

באגף כולו, והיתה סכנה שהתסיסה תפשט. בשלב זה הורה דויד פרי להעביר את הקבוצה לאגף ה' בכלא. שהינו אגף חדש שנועד לקלוט עצירים הנתונים במעצר עד תום ההליכים המישפטיים נגדם. תוך כדי כך הביעו שיבעה אסירים את נכונותם להישאר באגף הכללי ולחזור לתפקד כרגיל. הדבר אופשר להם. עוד כמה אסירים הועברו לפי בקשתם לתאים בתנאי הפרדה, כדי שלא יצטרכו לקחת חלק בכלל ההמולה. לבסוף נשארו 32 אסירים, שדבקו במירדם הם הועברו לאגף ה'.

באגף זה בוטלו עבורם כל ההטבות, שמהן נהנו קודם לכן, כגון צפייה בטלוויזיה וקבלת ביקורי קרובים אחת לשבועיים. הנהלת הכלא הודיעה להם שינהגו בהם על-פי הסדר. פירושו של דבר הוא, למשל, שיאפשרו להם לקבל ביקורים אחת לחודש שיים בלבד, ולצאת את תאיהם למשך שעה אחת בלבד ביממה.

אחרי ששהו במשך כמה שעות באגף המיוחד, התחילו האסירים שוב להתפרע. הפעם הציגו את המיזורנים והשמיכות בתאיהם. הדליקה כונתה באמצעות סילוני מים, תוך שימוש בגזא מדמיע להשתלטות על המשתוללים.

אחרי-כן פתחו האסירים בשביתת-רעב, שנמשכה יומיים. עתה הם נמצאים עדיין

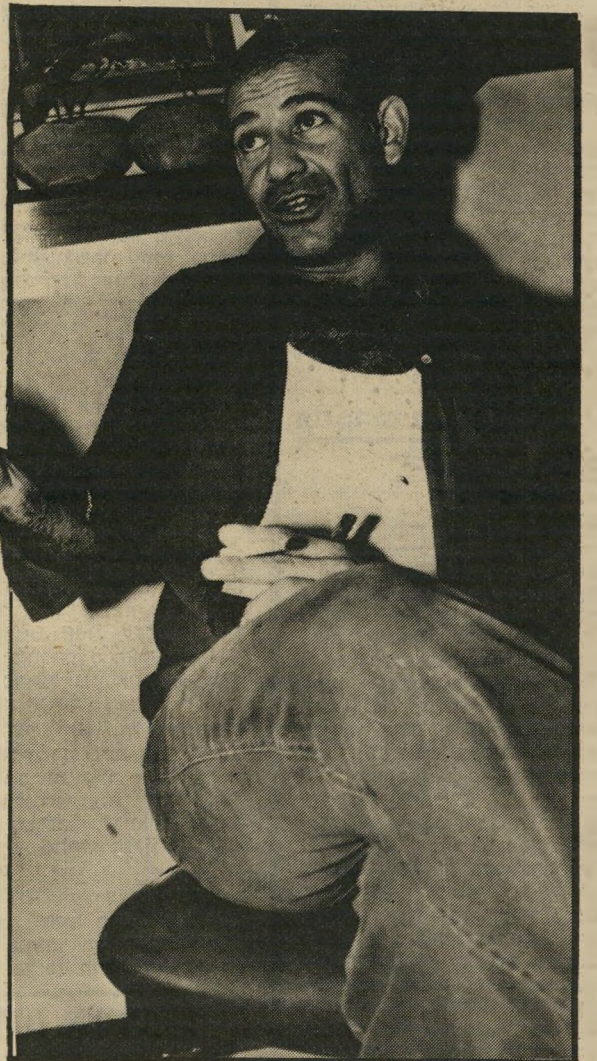

האגף

הכללי שאילו סירבו המורדים לשוב מוחזקים בו אסירים ביטחוניים יחד עם אסירים פוליטיים.

(האיקסים), לשם הועבר עלי-פי בקי שתו. הוא הסכים להתראיין, אך ביקש להישאר בעילום שם.

„לא נוה לשבת עם הביטחוניים, סירפ אסיר-העולם, הם חבלנים ואי-אפשר לחיות איתם. רואים את השיגאה בעיניים שלהם. הי מצב הזה נהיה יותר גרוע מאז שהתחיי

לה מילחמת שלום הגליל. זה הכניס את כולם ללחץ והם הוציאו את זה החוצה.

„הם כל הזמן משמיצים את ה' יהודים, מקללים ר' מחממים את האוירי רה. להם אין מה להפסיד. לא מורי דים להם שלישי על התנהגות טובה, אין להם המתקות. הם גם לא יוצאים אף פעם לחופשות. הם מהכים רק שיחטפו מטוס ויקחו בני ערובה, וככה ישר ררו אותם. לנו יש הרבה מה להפסיד. אני ביקשתי בגלל זה לעבור להפרדה באיקסים. אני מעדיף להיות שם ולא להיכנס איתם לתקלים באגף.

„יד לשלום!“

לאסירים המתמרדים מוטיט עומר סילאוי, הממונה מטעם אש"ף על כל הפלסטיניים הכלואים ברמלה. עומר, השפוט ל-25 שנים, צולם בחדרו המטופח של קצין הביטחון של בית-הכלא.

באגף ה' ומסרבים בכל תוקף לחזור לאגף הכללי, כל עוד נמצאים שם האסירים הביטחוניים. הם איימו לחדש את ההתפרעויות, אם ינסו לכפות עליהם לשוב ולהתגורר במחיצת הביטחוניים.

„הם מחכים שיחטפו מטוס“

הנהלת הכלא איפשרה לצוות העונם הזה לבקר בין כותלי בית הסוהר, להיפגש עם האסירים והסוהרים ולשמע את גירסותיהם לפרשה. כל האנשי חזת עם האסירים התקיימו בנוכחות אנשי הסגל.

בראש המרד עמד בתחילה אסיר-עולם בן 33, הנמצא בכלא רמלה מזה שמונה שנים. הוא מוחזק כעת בתאי ההפרדה בכלא

יום אחד בן-אדם יכול לקבל מכה רצינית בגלל זה.

„אני תרמתי דם למילהמה ונתתי חצי מהסכום שלי בפקדון לחבילות-שי לחיי לים. הרבה מאיתנו עשו את זה. ביקשנו גם שיקחו אותנו לחזית. אני לא שירתתי בצבא, אבל אני יכול לעבוד בתור סבל. יש פה חבר'ה אריות. יש לנו גם חברים במילחמה. היום אחד אצלנו קיבל ידיעה ששני חברים שלו נהרגו. „מצב כזה אני לא יכול להריח את המחבלים האלה. אני מעדיף צינוק ולא לחזור לשם. עוד ארבע שנים אני הולך הביתה. אם היה קורה פה אסון, הייתי יכול לשלוח עוד מאסר-עולם. בשביל מה לי כל זה?“

„אני צריך לדקור אותם!“

אחד האסירים שהורדו בעת ההתפרעות לצינוק הוא ידידיה נברו, בן 22, השפוט לשנה וחצי על סחר בסמים ועבירות רכוש. זהו מאסרו השני של ה' צעיר, שמוצאו בקריית-שלום בתל-אביב. „הביטחוניים תופסים בכלא את כל עמדות המפתח,“ סיפר נברו. המוחזק עתה באגף ה', הם פשוט ותיקים. ובמשך השנים השתלטו על העבודה במיטבח ובכל מיני מקומות חשובים אחרים. כל אחד מהם תפס עמדה והם עושים כאן מה שהם רוצים.

„אם זה היה הכל, או מילא. אבל הם לא נותנים לאחרים לחיות את החיים שלהם. את כל הזעם שלהם על היהודים הם מוציאים עלינו. הם מקללים כל הזמן ומתגררים. הנה, אני למשל שפוט שנה וחצי בסך הכל. אני רוצה לגמור בשקט. אני צריך לריב איתם ולדקור אותם!“

מנהל-הכלא, גונדר-מישנה דויד פרי בן ה-50, חבר קיבוץ גיבעתיים-אחוד, הי-משמש בתפקידו מזה ארבע שנים, רואה את כל הפרשה מנווית שונה לחלוטין. „אין ספק שהמילחמה חיממה את האווירה בכלא.“ אמר פרי, „אך הגירסה שלי לעניין היא אחרת: לפני חודשיים יצא קול קורא מפי ראש-הממשלה. שהבטיח שלקראת יום-ירושלים תינתנה חנינות לאסירים. כמובן שהצהרה הזאת נטעה הרבה תיקוות בלב האסירים, אך לאחר זמן קצר התברר שהחנינה היא מצומצמת ביותר, ואינה חלה על עבירות רצה. שוד, פריצות. גני

הדרישה שלהם להפרידם מייד מהאסירים הביטחוניים. כדי לחזק את תביעתם זו, באו הטעות שהמחבלים פוגעים, לועגים, ושמהים כשהילי יהודי נופל במערכה. „אני ניסיתי בכל דרך אפשרית להרגיע את הרוחות. הבטחתי להם שבקשתם תסור פל, ואף הסברתי להם שאני מבין לריגשור תיהם, ושאף אני הייתי תובע הפרדה אילו הייתי במקומם. רק אחרי שכל מאמצי השיכנוע לא עלו יפה, הוריתי להכניסם בכוח לתאים. הייתי מוכן לרוץ עם בקשתם עד לדרגים הגבוהים ביותר, אולם עכשיו נוצר פסק-דומן, מכיוון שאיננו מוכנים לקבל החלטות תחת לחץ.“

בראש האסירים הביטחוניים בכלא רמלה עומד עומר סילאוי, בן 32, השפוט ל-25 שנים בגין השתייכות לא-לפתח והברחת נשק וחומרי-חבלה ארצה בדרך היס. עומר, שמוצאו מעכו, יושב בכלא מאז 1969. הוא בעל השכלה רחבה, ומשמש דמות חינוכית בקרב האסירים. הוא ממונה מטעם אש"ף על כל הפלסטינים שבכלא.

„עצם זה שקוראים לי אסיר ביטחוני אינו תקף מבחינה חוקית.“ טוען סילאוי, „אני אסיר פוליטי! אני מתכוון להגיש בג"ץ בקשר לכך.“

„רוב הזמן גרתי בחדר מעורב של אסירי רים פוליטיים ופוליטיים. מטרננו בבית-הסוהר היא לדאוג לכל אסיר חדש. פוליטי ופוליטי כאחד, מבחינת הלימודים. אנחנו עוזרים לכולם. הנה, היום הכנתי אסיר יהודי פלילי לבחינת בגרות באזרחות. אני שדוגל במהפכה הפלסטינית. הייתי צריך ללמד אותו ציונות! לבחור הנה יש רצון ללמוד. בחוץ לא היתה לו האפשרות וכאן אין משהו אחר שילמד אותו.“

„לימדתי הרבה מאוד אסירים פליליים ותמיד דאגתי שהיושב איתי בחדר יתנהג לפחות כמוני. לכל תלמיד אנחנו מציבים תנאי אחד: תשכח מה היית ומה עשית בעבר. בתוך החדר שבו אנחנו גרים ביחד אנחנו לא רוצים סמים ולא סכינים. אצלנו יש רק ספרים ומחברות.“

„כל העניין הזה כחוצאה מסיכסוך אישי בין אסיר יהודי פלילי ואסיר ערבי פוליטי, שהתפתח באופן ספונטני במיגרש הכדורגל. הפיידו ביניהם ולקחו אותם לצינוק. כעבור 48 שעות החזירו את הפור ליטי לאגף, ואת הפלילי בודדו באיקסים. זה עורר התמרמרות על אפליה לרעה של היהודי. אני אישית ניסיתי לתווך בכל העניין ולהביא לסולחה. אבל לא הצלחתי.“

ראשי המרד

ישראל בגימוב (מימין) מיפו, השפוט לחמש שנות מאסר, בילה מתוך 32 שנותיו 12 שנים בבתי-סוהר. לצידו יושב ידידיה נברו, בן 22, השפוט לשנה וחצי. הם צולמו בחדרו של מנהל בית הכלא.

אחרי-כן נהיה מזה כל העניין הגדול. גירסתם של האסירים הביטחוניים מקבלת תמיכה מפי קצין-הביטחון של הכלא, רב-כלאי מיכאל דיין, המשרת מזה 21 שנים בבית-הסוהר. „דעתי היא שהכל נובע מהריב האישי בין האסיר הפלילי והביטי חוגי.“ טוען דיין, „האסירים המתמרדים מצאו בכך עילה למשון תשומת-לב על רקע המילחמה בלבנון.“

„עובדה היא ששלושים אחוז מהאסירים היהודים באגף משייכים לחזית בקרב הביטחוניים ומסדרים איתם מצויין. אני פוסל את כל עניין ההפרדה מן היסוד. לדעתי האסירים הביטחוניים תורמים הרבה מבחינה חינוכית לפליליים, ודווקא טוב שהיו ביחד. אסיר פלילי לא יעז לקלל ולגבול את פיו בנוכחותו של ביטחוני.“

„האסירים הביטחוניים מעלים את הרמה הכללית בכלא. זאת האמת! הם מלכודים מאוד ושומרים על הכבוד. עד היום לא נוצרה כל בעיה איתם.“ יוסי היימן

„אני אסיר פוליטי!“

כך שהציפיות היו גבוהות. כן הייתה האכזבה בקרב האסירים גדולה, ממשך פרי. זה גרם למצב של תיסכול מסויים. אולם כשהתחילה המילחמה גילו רבים מהאסירים היהודיים רוח התנודי בות בלתי רגילה. זה קיבל גם כיסוי נרחב בכלי-התיקשורת.

„אחרי שהאסירים ראו את נכונותה של ההנהלה לסייע להם בפעולות-ההתנדבות, ואחרי שהם הבינו שהתנהגותם זו זוכה לאהדת הציבור כולו, התבשרה בקירבם קבוצה מצומצמת של אסירים, שהחליטו להרחיק לכת ולהרחיב את אהדת הציבור כלפיהם. ומכאן באה בצורה אולטימטיבית